

БҮХ ХЯТАДЫН АРДЫН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ИХ ХУРЛЫН 12 ДАХЬ УДААГИЙН СОНГУУЛИЙН АНХДУГААР ЧУУЛГАНЫ ТУХАЙ

Бүх Хятадын Ардын Төлөөлөгчдийн Их Хурал /БХАТИХ/-ын 12 дахь удаагийн сонгуулийн анхдугаар чуулган 2013 оны 3 дугаар сард Бээжин хотноо болсон. БНХАУ-ын муж, өөртөө засах орон, хот болон Ардын чөлөөлөх армиас сонгогдсон 2987 төлөөлөгчид их хуралд оролцсоноос 55 үндэстний цөөнхийг төлөөлж 409 /бүх төлөөлөгчдийн 13.7%/ , эмэгтэйчүүдийг төлөөлж 699 /бүх төлөөлөгчдийн 23.4%/ , ажилчин тариаланчдыг төлөөлж 401 /бүх төлөөлөгчдийн 13.4%/ хүн тус тус оролцлоо.

Уг чуулганаар Засгийн газрын ажлын тухай тайлан илтгэлийг БНХАУ-ын Төрийн Зөвлөлийн Ерөнхий сайд Вэнь Жабао тавьж, Улс ардын аж ахуй, нийгмийг хөгжүүлэх 2012 оны төлөвлөгөөний биелэлт, 2013 оны төсвийн төслийн тухай, 2012 оны төсвийн гүйцэтгэл, 2013 оны төсвийн төслийн тухай, БХАТИХ-ын Байнгын хорооны ажлын тухай тайлан, Ардын дээд шүүхийн ажлын тухай тайлан, Ардын дээд прокурорын газрын ажлын тухай тайлан зэрэг тайлан илтгэлийг холбогдох яамны сайд болон дарга нар тавив.

БНХАУ-ын Төрийн Зөвлөлийн Ерөнхий сайд Вэнь Зябао, Засгийн газрын ажлын тухай илтгэлдээ, Хятад улсын нийгэм эдийн засгийн хөгжил болон эдийн засгийн нээлттэй бодлогын асуудлаар голлон ярих. Тэрээр эдийн засагт олсон амжилтын талаар хэлэхдээ, 2012 оны байдлаар Хятад улсын ДНБ 51.9 триллион юань болсноор дэлхийд хоёрдугаарт орох болов гэжээ.¹ БНХАУ-ын ДНБ нь 1978 онд /Хятад улсад эдийн засгийн шинэчлэлт хийж эхэлсэн жил/ 3645.2 сая юань, 1990 онд 18667.8 сая юань, 2000 онд 99244.6 сая юань, 2007 онд 257305.6 сая юань, 2008 онд 300670.0 сая юань², 2009 онд 340902.8 сая юань, 2010 онд 401202.0 сая юань байсан³. Ерөнхий сайд Вэнь Зябао, 2008-2012 онд Хятад улсын эдийн засаг, бүтээн байгуулалтын талаарх ололт амжилтын талаар ярихдаа, өнгөрсөн таван жилийн хугацаанд нийт 31 нисэх онгоцны буудал, 10 мянган тоннын багтаамж бүхий 602 усан боомт, олон тооны гүүр /тэнгисийн арлууд болон гол мөрний эргүүдийг холбосон/ шинээр барьж байгуулан, усны хэмнэлттэй газар тариалангийн талбайг 77 сая гектараар нэмэгдүүлэн, 19.7 мян. км төмөр зам, үүний дотор 8651 км нь өндөр хурдны төмөр зам, 609 мян. км авто зам, үүнд 42 мян. км нь хурдны авто замыг

шинээр байгуулж ашиглалтанд оруулсан бөгөөд эдүгээ нийт 95.6 мян. км хурдны авто замтай болов гэж дурдаад 2012 онд Хятад улсын санхүүгийн орлогын нийт хэмжээ 11.7 триллион юаньд хүрч, ард түмний амьжиргааны түвшинг дээшлүүлэн хот, хөдөөгийн оршин суугчдын нэг хүний жилийн дундаж орлогын хэмжээг 8.8%, 9.9%-иар тус тус нэмэгдүүлсэн гэжээ.⁴ БНХАУ-ын Засгийн газар өнгөрсөн таван жилийн хугацаанд байгаль орчныг хамгаалах, хот суурин газрын агаарын бохирдол, тоосжилтын хэмжээг багасгах талаар ихээхэн анхаарал тавьж, 2008-2012 онд нийт 117 сая тн. ширэм, 78 сая тн. ган болд, 775 сая тн. цемент үйлдвэрлэх хүчин чадалтай хоцрогдсон техник технологитой буюу хүлэмжийн хий их хэмжээгээр ялгаруулдаг үйлдвэрүүдийг хааж, үйлдвэрлэлийг зогсоожээ. Мөн цөлжилтийн эсрэг тэмцэх ажлыг эрчимжүүлэн, таван жилийн хугацаанд нийт 11,96 сая гектар талбай бүхий элсэн цөлийг засан боловсруулсан бөгөөд 29.53 сая гектар газрыг ойжуулсан. Таван жилийн хугацаанд Хятад улсын ард иргэдийн амьжиргааны түвшин дээшилж, 2012 оны сүүлийн байдлаар хотын оршин суугчдын нэг хүнд ноогдох орон сууцны талбай дунджаар 32.9 м² байсан бол хөдөө нутгийн нэг хүнд хүнд 37.1 м² ноогдох болжээ. Хөдөө тосгоны дэд бүтцийн бүтээн байгуулалт амжилттай явагдаж хөдөө нутгийн нийт 1.46 сая км авто замыг засварлан сайжруулсан буюу шинээр барьж байгуулсан. Хөдөөгийн 300 сая хүний ундны усны аюулгүй байдлын асуудлыг шийдвэрлэн, 4.45 сая хүн амтай хөдөө нутгийг цахилгаанжуулсан гэж БНХАУ-ын Төрийн Зөвлөлийн Ерөнхий сайд Засгийн газрын ажлын тухай илтгэлдээ дурджээ.⁵

Вэнь Зябао илтгэлдээ, шинжлэх ухаан, боловсролоор улс орноо хөгжүүлэх бодлогыг амжилттай хэрэгжүүлэн, боловсролын салбарт зориулсан төсвийг жилд дунджаар 21.58%-иар нэмэгдүүлэн, 2008-2012 онд энэхүү салбарт улсын төсвөөс 7.79 триллион юань зарцуулсан бөгөөд 2012 онд энэхүү зардлын хэмжээ нь ДНБ-ний 4% эзлэв. Дунд сургуулийн 1-9 дүгээр ангийн 160 сая сурагчдад ерөнхий боловсролыг үнэ төлбөргүй олгож, одоогийн байдлаар хот суурин газарт ажил эрхэлж буй хөдөөгийн иргэдийн 12.6 сая хүүхэд хот суурин газрын сургуулиудад суралцаж байна. Шинжлэх ухаан технологийг хөгжүүлэхэд өнгөрсөн таван жилд нийт 827.9 тэрбум юань зарцуулагдаж, энэхүү зардлын хэмжээ 2007 онд ДНБ-ний 1.4%-ийг эзэлж байсан бол 2012 онд 1.97%-ийг эзлэх болов гэжээ.⁶

БНХАУ-ын Төрийн Зөвлөлийн Ерөнхий сайд Хятад улсын

эдийн засгийн нээлттэй бодлогын талаар ярихдаа, Хятад улсын гадаад худалдааны хэмжээ жилд дунджаар 12.2%-иар нэмэгдэж, гадаад худалдааны нийт хэмжээгээр дэлхийд хоёрдугаарт орж, экспортын хэмжээгээр дэлхийд нэгдүгээрт орох болсон. 2008-2012 онд нийт 552.8 тэрбум ам.долларын гадаадын хөрөнгийг оруулж, гадаадын хөрөнгийн ашиглалтын бүтэц, тогтолцоог сайжруулан чанарыг дээшлүүлэв. Гадаад орнуудад хийсэн хөрөнгө оруулалтын хэмжээ нь 2007 онд 24.8 тэрбум ам.доллар байсан бол 2012 онд 77.2 тэрбум ам.доллар болж, жилд дунджаар 25.5%-иар өссөн нэмэгдэв гэжээ.⁷ БХАТИХ-ын арван хоёр дахь удаагийн сонгуулийн анхдугаар чуулганаар БНХАУ-ын даргаар Си Зиньпин, дэд даргаар Ли Юаньчао нарыг, БНХАУ-ын Цэргийн төв зөвлөлийн даргаар Си Зиньпинийг, БХАТИХ-ын Байнгын хорооны даргаар Жан Дзэяныг, Ардын дээд шүүхийн даргаар Жоу Чаныг, Ардын дээд прокурорын газрын ерөнхий прокуроор Цао Зяньминийг тус тус сонгожээ⁸

БХАТИХ-ын арванхоёр дахь удаагийн сонгуулийн анхдугаар чуулганы шийдвэрийг үндэслэн БНХАУ-ын даргын зарлигаар Төрийн Зөвлөлийн Ерөнхий сайдаар Ли Кэчяныг, Ерөнхий сайдын орлогчоор Жан Гаоли, Лю Яньдун, Ван Ян, Ма Кай нарыг, гишүүнээр Ян Жин, Чан Ваньчюань, Ян Зэчи, Го Шэнкунь, Ван Юнвей нарыг, Гадаад явдлын яамны сайдаар Ван И, Батлан хамгаалах яамны сайдаар Чан Ваньчюнь, Улсын хөгжил ба өөрчлөлт шинэчлэлийн хорооны даргаар Сюй Шаоши, Боловсролын яамны сайдаар Юань Гуйрэн, Сангийн яамны сайдаар Лоу Зивэй зэрэг 25 яамны сайд, хорооны дарга нарыг томилжээ.⁹

ЭШЛЭЛ, ЗҮҮЛТ:

¹ Засгийн газрын ажлын тухай илтгэл, БХАТИХ-ын 12 дахь удаагийн сонгуулийн анхдугаар чуулган, 2013 оны 3-р сарын 5, Бээжин, 2013, 2 дахь тал

² China Statistical Yearbook, Compiled by National Bureau of Statistics of China, China Statistics Press, Beijing, 2009, pp. 4-5

³ China Statistical Yearbook, Compiled by National Bureau of Statistics of China, China Statistics Press, Beijing, 2011, p.5

⁴ Засгийн газрын ажлын тухай илтгэл, БХАТИХ 12 дугаар их хурлын нэгдүгээр хуралдаан, 2013 оны 3-р сарын 5, Бээжин, 2013, 2-3 дахь тал

⁵ Засгийн газрын ажлын тухай илтгэл, БХАТИХ-ын 12 дахь удаагийн сонгуулийн анхдугаар чуулган, 2013 оны 3-р сарын 5, Бээжин, 2013, 6-8 дахь тал/

⁶ Засгийн газрын ажлын тухай илтгэл, БХАТИХ-ын 12 дахь удаагийн сонгуулийн анхдугаар чуулган, 2013 оны 3-р сарын 5, Бээжин, 2013, 9-10 дахь тал

⁷ Засгийн газрын ажлын тухай илтгэл, БХАТИХ-ын 12 дахь удаагийн сонгуулийн анхдугаар чуулган, 2013 оны 3-р сарын 5, Бээжин, 2013, 14 дэх тал

⁸ “Жэньминь жибао” сонин, 2013.3.15-16

⁹ “Жэньминь жибао” сонин, 2013.3.16

Н.Төмөр